

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 31. marca 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Dublinský systém – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Článok 29 ods. 2 – Odovzdanie žiadateľa o azyl do členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Lehota šiestich mesiacov na odovzdanie – Možnosť predĺženia tejto lehoty najviac na jeden rok v prípade uväznenia – Pojem ‚uväznenie‘ – Nedobrovoľné umiestnenie žiadateľa o azyl na psychiatrickom oddelení nemocnice schválené súdom“

Vo veci C-231/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) z 25. marca 2021 a doručený Súdnemu dvoru 12. apríla 2021, ktorý súvisí s konaním:

IA

proti

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory J. Passer, predsedníčka druhej komory A. Prechal (spravodajkyňa) a sudkyňa M. L. Arastey Sahún,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- rakúska vláda, v zastúpení: J. Schmoll, V.-S. Strasser, A. Posch a G. Eberhard, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga a M. Wasmeier, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 29 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31, ďalej len „nariadenie Dublin III“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi IA a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úrad pre cudzineckú agendu a azyl, Rakúsko) (ďalej len „úrad“) vo veci odovzdania dotknutej osoby do Talianska.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 4 a 5 nariadenia Dublin III znejú:
  - „(4) V záveroch [Európskej rady na jej mimoriadnom zasadnutí v] Tampere [15. a 16. októbra 1999] sa takisto konštatuje, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.
  - (5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.“
- 4 Oddiel VI kapitoly VI nariadenia Dublin III, ktorý je zameraný na odovzdanie žiadateľov do zodpovedného členského štátu, obsahuje článok 29 tohto nariadenia, nazvaný „Modality a lehoty“, ktorý stanovuje:
  - „1. Odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa uskutoční v súlade s vnútroštátnym právom žiadajúceho členského štátu, po porade medzi dotknutými členskými štátmi, akonáhle to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok.

Ak sa odovzdania do zodpovedného členského štátu vykonávajú odchodom s dozorom alebo eskortovaním, členské štáty zabezpečia, aby sa vykonávali ľudským spôsobom a aby sa pritom v plnej miere dodržiavali základné práva a ľudská dôstojnosť.

...

2. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.

...

4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi, najmä v prípadoch odložených alebo oneskorených odovzdaní, odovzdaní po povinnom akceptovaní, alebo v prípadoch odovzdania maloletých či závislých osôb, ako aj v prípadoch odovzdaní pod dozorom. ...“

5. Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia č. 343/2003 (Ú. v. EÚ L 222, 2003, s. 3), zmeneného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1) (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), obsahuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Dublin III.

6. Kapitola III vykonávacieho nariadenia, nazvaná „Prevozy [Vykonanie odovzdania – *neoficiálny preklad*]“, obsahuje článok 9 tohto nariadenia s názvom „Odložené a oneskorené prevozy [odovzdania – *neoficiálny preklad*]“, ktorý stanovuje:

„1. Zodpovedný členský štát je bezodkladne informovaný o každom odložení, či už kvôli odvolaniu, alebo opätovnému preskúmaniu s odkladným účinkom, alebo zo zdravotných dôvodov, napr. kvôli zlému zdravotnému stavu žiadateľa o azyl, kvôli nemožnosti dopravy, alebo preto, že žiadateľ o azyl zmenil svoj pôvodný postoj k prevozu [odovzdaniu – *neoficiálny preklad*].

1a. Ak sa odovzdanie na žiadosť členského štátu vykonávajúceho odovzdanie pozdržalo, členský štát vykonávajúci odovzdanie a zodpovedný členský štát musia nadviazať kontakt na účely umožnenia organizácie nového odovzdania v najkratšom možnom čase v súlade s článkom 8 a najneskôr do dvoch týždňov od chvíle, kedy sa orgány dozvedeli o tom, že okolnosti, ktoré zapríčinili pozdržanie alebo odloženie, už viac nepretrvávajú. V takom prípade sa pred odovzdaním zašle aktualizované štandardné tlačivo na postúpenie údajov pred odovzdaním, ktoré je stanovené v prílohe VI.

2. Členský štát, ktorý na základe jedného z dôvodov uvedených v článku 29 ods. 2 [nariadenia Dublin III] nemôže uskutočniť odovzdanie v rámci bežnej lehoty šiestich mesiacov od dátumu akceptovania dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak má odkladný účinok, informuje o tejto skutočnosti zodpovedný členský štát pred uplynutím tejto lehoty. V opačnom prípade za spracovanie žiadosti o medzinárodnú ochranu a za ostatné povinnosti podľa [nariadenia Dublin III] zodpovedá žiadajúci členský štát v súlade s článkom 29 ods. [2] uvedeného nariadenia.

...“

Rakúske právo

- 7 § 5 Bundesgesetz über die Gewährung von Asyl (Asylgesetz 2005) (spolkový zákon o udeľovaní azylu z roku 2005) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „AsylG 2005“) stanovuje:

„[Prípady, v ktorých] Rakúsko nie je zodpovedné [za posúdenie žiadosti o azyl]

...

Zodpovednosť iného štátu.

1. Žiadosť o medzinárodnú ochranu, nevybavenú podľa § 4 alebo § 4a tohto zákona, je potrebné zamietnuť ako neprípustnú, ak iný štát je na základe zmluvy alebo na základe nariadenia Dublin [III] zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl alebo žiadosti o medzinárodnú ochranu. ...

2. Podľa odseku 1 sa postupuje aj vtedy, ak je iný štát na základe zmluvy alebo nariadenia Dublin [III] príslušný na určenie, ktorý štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl alebo žiadosti o medzinárodnú ochranu.

...“

- 8 V § 46 Fremdenpolizeigesetz 2005 (zákon o cudzineckej polícii z roku 2005) sa uvádza:

„1. Cudzinci, voči ktorým je vykonateľné rozhodnutie o návrate, nariadenie vyhostenia, opatrenie odsunu alebo zákaz pobytu, budú vyhostení z územia (deportovaní na hranicu) orgánmi verejnej bezpečnosti z poverenia [úradu]...“

...

7. Ak sa cudzinec nachádza v nemocnici... a za krátko má dôjsť k jeho deportácii na hranicu, nemocnica na požiadanie bezodkladne informuje [úrad] o stanovenom alebo pravdepodobnom dátume jeho prepustenia zo zariadenia. Ak dôjde k zmene dátumu oznámeného podľa prvej vety, nemocnica o tom automaticky informuje [úrad].“

- 9 § 61 zákona o cudzineckej polícii z roku 2005 stanovuje:

„(1) [Úrad] nariadi vyhostenie štátneho príslušníka tretej krajiny, ak

1. jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu sa zamietne ako neprípustná podľa § 4a alebo § 5 AsylG 2005, alebo po každom ďalšom zamietavom rozhodnutí podľa § 68 ods. 1 Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (všeobecný zákon o správnom konaní), nasledujúcom po zamietavom rozhodnutí podľa § 4a alebo § 5 AsylG 2005,...

...

(2) Nariadenie vyhostenia ma za následok, že je umožnené deportovať štátneho príslušníka tretej krajiny na hranicu cieľového štátu. Toto opatrenie zostáva v platnosti osemnásť mesiacov od odchodu štátneho príslušníka tretej krajiny.

...“

- 10 V § 3 Unterbringungsgesetz (zákon o umiestňovaní duševne chorých osôb do starostlivosti na psychiatrických oddeleniach nemocníc, ktoré nemá trestnoprávnú povahu, ďalej len „UbG“), nazvanom „Podmienky umiestnenia“, sa uvádza:

„Osoba môže byť umiestnená na psychiatrickom oddelení nemocnice len vtedy, ak

1. trpí duševnou chorobou a v dôsledku tejto choroby vážne a podstatne ohrozuje svoj život alebo zdravie, alebo život, alebo zdravie iných, a
2. nemôže jej byť poskytnuté adekvátne liečenie alebo starostlivosti iným spôsobom, najmä mimo psychiatrického oddelenia.“

- 11 § 8 UbG s názvom „Umiestnenie bez požiadania [dotknutej osoby]“ stanovuje:

„Osoba môže byť umiestnená na psychiatrickom oddelení nemocnice proti svojej vôli alebo bez svojho súhlasu len vtedy, ak lekár verejného zdravotníctva [alebo] policajný lekár, alebo lekár primárnej zdravotnej starostlivosti, ktorý bol tým poverený..., pred ktorého bola osoba predvedená a ktorý ju vyšetril, potvrdí, že boli splnené podmienky na umiestnenie. V potvrdení sa uvedú podrobné dôvody, pre ktoré lekár považuje podmienky na umiestnenie za splnené.“

- 12 § 9 uvedeného zákona znie:

„1. Orgány verejnej bezpečnosti sú oprávnené a povinné predviesť osobu, o ktorej sa z konkrétnych dôvodov domnievajú, že spĺňa podmienky na umiestnenie, na vyšetrenie k lekárovi (§ 8), alebo vyzvať lekára, aby uvedenú osobu vyšetril. Ak lekár vydá potvrdenie, že sú splnené podmienky na umiestnenie, orgány verejnej bezpečnosti musia dotknutú osobu odviezť na psychiatrické oddelenie nemocnice alebo zabezpečiť jej prevoz. Ak lekár takéto potvrdenie nevydá, dotknutú osobu nemožno ďalej zadržiavať.

2. V prípadoch bezprostredného nebezpečenstva môžu orgány verejnej bezpečnosti odviezť dotknutú osobu na psychiatrické oddelenie nemocnice aj bez predchádzajúceho vyšetrenia lekárom a bez potvrdenia.

3. Lekár a orgány verejnej bezpečnosti musia voči dotknutej osobe postupovať čo najšetrnejšie a prijímať nevyhnutné opatrenia na predchádzanie akémukoľvek nebezpečenstvu. Mali by v čo najväčšej miere spolupracovať s psychiatrickými zariadeniami bez využitia psychiatrického oddelenia nemocnice, a v prípade potreby využiť miestne pohotovostné služby.“

- 13 § 10 ods. 1 toho zákona stanovuje:

„Vedúci oddelenia dotknutú osobu okamžite vyšetrí. Táto osoba môže byť prijatá len vtedy, ak sú podľa jej lekárskeho potvrdenia splnené podmienky na umiestnenie.

...“

- 14 § 11 UbG stanovuje:

„§ 10 sa uplatňuje primerane, ak

1. v prípade pacienta, ktorý bol inak prijatý na psychiatrické oddelenie nemocnice a ktorého sloboda pohybu nie je obmedzená, existujú dôvody domnievať sa, že sú splnené podmienky na umiestnenie, alebo ak
  2. osoba umiestnená na vlastnú žiadosť odvolá žiadosť alebo ju neobnoví po šiestich týždňoch, alebo uplynie maximálna prípustná doba umiestnenia na základe žiadosti a v každom z týchto prípadov je dôvod predpokladať, že podmienky umiestnenia sú naďalej splnené.“
- 15 V § 17 UbG, nazvanom „Oznámenie súdu“, sa uvádza:
„Ak je osoba prijatá na psychiatrické oddelenie nemocnice bez toho, aby o to požiadala (§ 10 a § 11), vedúci oddelenia musí o tom bezodkladne upovedomiť súd. ...“
- 16 § 18 tohto zákona s názvom „Predmet konania“ stanovuje:
„Súd rozhodne o zákonnosti umiestnenia chorej osoby v prípadoch uvedených v § 10 a § 11 po preskúmaní podmienok umiestnenia.“
- 17 Článok 20 ods. 1 UbG stanovuje:
„Ak súd pri prejednaní dospeje k záveru, že podmienky na umiestnenie sú splnené, vyhlási umiestnenie za predbežne prípustné až do prijatia rozhodnutia podľa § 26 ods. 1 a nariadi pojednávanie, ktoré sa uskutoční najneskôr do štrnástich dní od prejednávania.“
- 18 Ten istý zákon v článku 26 ods. 1 stanovuje:
„Na konci pojednávania súd rozhodne o prípustnosti umiestnenia. Rozhodnutie sa musí prijať na tomto pojednávaní za prítomnosti pacienta; musí byť odôvodnené a musí mu byť vysvetlené.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 19 V októbri 2016 pricestoval marocký štátny príslušník IA do Talianska z Líbye. Talianska polícia zaregistrovala jeho osobné a biometrické údaje.
- 20 IA následne odcestoval do Rakúska, kde 20. februára 2017 podal žiadosť o azyl.
- 21 Dňa 1. marca 2017 rakúske orgány požiadali talianske orgány, aby prevzali IA. Na túto žiadosť talianske orgány neodpovedali.
- 22 Dňa 30. mája 2017 rakúske orgány informovali talianske orgány, že uvedené dožiadanie o prevzatie sa považuje za akceptované a že maximálna šesťmesačná lehota na odovzdanie začala plynúť 2. mája 2017.
- 23 Rozhodnutím z 12. augusta 2017 úrad na jednej strane zamietol žiadosť IA o azyl ako neprípustnú a na druhej strane nariadil jeho vyhostenie do Talianska.
- 24 Dňa 25. septembra 2017 IA napadol toto rozhodnutie žalobou na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko). Neskôr vzal túto žalobu späť.
- 25 V období od 20. septembra 2017 do 6. októbra 2017 bola IA na jeho vlastnú žiadosť poskytnutá psychiatrická starostlivosť v nemocnici vo Viedni (Rakúsko).

- 26 Odovzdanie IA do Talianska, ktoré bolo naplánované na 23. októbra 2017, sa nemohlo uskutočniť, keďže v období od 6. októbra 2017 do 4. novembra 2017 bol IA bez toho, aby o to požiadal, umiestnený na psychiatrickom oddelení nemocnice vo Viedni. Toto umiestnenie bolo viedenským okresným súdom vyhlásené najprv za predbežne prípustné, a to prvým uznesením zo 6. októbra 2017 a následne druhým uznesením zo 17. októbra 2017 za prípustné pre obdobie do 17. novembra 2017. Uvedený súd schválil umiestnenie IA z dôvodu, že v dôsledku svojej duševnej choroby predstavuje IA vážne a podstatné ohrozenie pre seba a iných.
- 27 Dňa 25. októbra 2017 rakúske orgány informovali talianske orgány, že v súlade s článkom 29 ods. 2 nariadenia Dublin III bola lehota na odovzdanie IA predĺžená na dvanásť mesiacov z dôvodu jeho umiestnenia v psychiatrickej nemocničnej starostlivosti.
- 28 Umiestnenie IA bolo predčasne ukončené 4. novembra 2017. V ten istý deň bol na vlastnú žiadosť umiestnený na psychiatrické oddelenie nemocnice, z ktorého bol prepustený 6. novembra 2017.
- 29 Dňa 6. decembra 2017 bol IA lietadlom v sprievode policajnej eskorty a lekára odovzdaný do Talianska.
- 30 Dňa 22. decembra 2017 IA podal žiadosť o azyl v Taliansku, ktorej bolo vyhovené 24. apríla 2018.
- 31 Následne podal IA na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) žalobu, ktorou napadol svoje odovzdanie z Rakúska do Talianska z dôvodu, že sa uskutočnilo po 2. novembri 2017, kedy uplynula šesťmesačná lehota stanovená v článku 29 ods. 1 prvom pododseku nariadenia Dublin III, čím bolo nezákonné, keďže bolo oneskorené.
- 32 Rozsudkom zo 14. februára 2020 tento súd zamietol uvedenú žalobu ako nedôvodnú. Domnieval sa, že rakúske orgány 25. októbra 2017 informovali talianske orgány o predĺžení šesťmesačnej lehoty na odovzdanie v súlade s článkom 29 ods. 2 nariadenia Dublin III z dôvodu zadržania dotknutej osoby. Táto lehota na odovzdanie, ktorá mala uplynúť 2. novembra 2017, sa tak predĺžila o šesť mesiacov do 2. mája 2018. Odovzdanie IA, ku ktorému došlo 6. decembra 2017, teda nebolo oneskorené.
- 33 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) dospel k záveru, že umiestnenie IA na psychiatrickom oddelení nemocnice proti jeho vôli na základe súdneho rozhodnutia sa v súlade s podmienkami stanovenými v § 3 UbG opiera o zistenie, že táto osoba z dôvodu jej duševnej choroby vážne a podstatne ohrozuje svoj život, ako aj život iných osôb.
- 34 Podľa uvedeného súdu je zadržanie z dôvodu duševnej choroby opatrením zahŕňajúcim pozbavenie osobnej slobody, ako vyplýva z článkov 6, 52 a 53 Charty základných práv Európskej únie a z článku 5 ods. 1 písm. e) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950. Na druhej strane na účely predĺženia lehoty na odovzdanie z dôvodu „uväznenia“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III nie je potrebné, aby sa zadržanie uskutočnilo vo väzení alebo aby sa opieralo o súdne rozhodnutie o vine. Rozhodujúcim faktorom je to, aby štátu odovzdania bolo znemožnené odovzdať dotknutú osobu do zodpovedného členského štátu, ak je táto osoba na základe súdneho rozhodnutia vyňatá z kontroly správnych orgánov.
- 35 Vnútroštátny súd, na ktorý IA podal opravný prostriedok „Revision“ proti tomuto rozsudku Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd), sa domnieva, že základnou otázkou, ktorú treba zodpovedať na účely určenia, či v prejednávanej veci bolo odovzdanie IA do Talianska

zákonné, je otázka, či pojem „uväznenie“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, ktorý navyše nie je definovaný v tomto nariadení, sa má chápať v tom zmysle, že zahŕňa aj zadržanie, o ktoré ide vo veci samej, a to umiestnenie na psychiatrickom oddelení nemocnice z dôvodu duševnej choroby proti vôli dotknutej osoby alebo bez jej súhlasu, ktoré bolo súdom vyhlásené za prípustné.

- 36 Vnútroštátny súd je toho názoru, že na túto otázku možno odpovedať kladne, a to z dôvodov, ktoré uviedol Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd). Domnieva sa však, že je možná aj opačná odpoveď, keďže na jednej strane „umiestnenie bez žiadosti [dotknutej osoby]“ v zmysle § 8 a nasl. UbG je predovšetkým lekárske opatrením, ktoré súd jednoducho vyhlási za prípustné, a teda opatrením, na ktoré sa zrejme nevzťahuje pojem „Inhaftierung“ v nemeckom jazykovom znení, „imprisonment“ v anglickom jazykovom znení alebo „emprisonnement“ vo francúzskom jazykovom znení.
- 37 Na druhej strane sa vnútroštátny súd domnieva, že závažné choroby, ktoré dočasne bránia odovzdaniu do zodpovedného členského štátu, nemôžu odôvodňovať predĺženie lehoty na odovzdanie podľa článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, ako to potvrdzuje judikatúra Súdneho dvora (rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i., C-578/16, EU:C:2017:127, bod 89).
- 38 V prípade, ak by Súdny dvor dospel k záveru, že umiestnenie na psychiatrickom oddelení nemocnice spadá pod pojem „uväznenie“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, vnútroštátny súd považuje za potrebné byť informovaný, o akú dobu presne by sa v prejednávanej veci predĺžila lehota na odovzdanie.
- 39 V tejto súvislosti by sa dalo usudzovať, že lehota na odovzdanie môže byť predĺžená buď o dobu, počas ktorej bol IA proti svojej vôli skutočne umiestnený na psychiatrickom oddelení nemocnice, alebo o predpokladanú dobu „uväznenia“ oznámenú žiadajúcemu členskému štátu v súlade s článkom 9 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, prípadne vrátane primeranej lehoty na organizovanie odovzdania.
- 40 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa pod uväznením v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia [Dublin III] rozumieť aj umiestnenie dotknutej osoby na psychiatrickom oddelení nemocnice proti jej vôli alebo bez jej súhlasu (v tomto prípade z dôvodu nebezpečenstva pre seba a iných vyplývajúceho z jej duševnej choroby), ktoré bolo súdom vyhlásené za prípustné?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

a) Môže sa lehota stanovená v článku 29 ods. 2 prvej vety nariadenia [Dublin III] v prípade uväznenia dotknutej osoby v žiadajúcom členskom štáte predĺžiť v každom prípade na jeden rok so záväzným účinkom pre dotknutú osobu?

b) Ak to tak nie je, o akú dobu je predĺženie prípustné, napríklad len o dobu,

– skutočného trvania uväznenia alebo

– celkového odhadovaného trvania uväznenia vo vzťahu k dátumu informovania zodpovedného členského štátu podľa článku 9 ods. 2 [vykonávacieho] nariadenia,

prípade vrátane primeranej lehoty na organizovanie nového odovzdania?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej prejudiciálnej otázke

- 41 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III vykladať v tom zmysle, že pojem „uväznenie“ uvedený v tomto ustanovení sa vzťahuje aj na umiestnenie žiadateľa o azyl na psychiatrickom oddelení nemocnice schválené rozhodnutím súdu z dôvodu, že táto osoba v dôsledku duševnej choroby predstavuje závažné nebezpečenstvo pre seba alebo pre spoločnosť.
- 42 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora tak z potreby jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej Európskej únii, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie tohto ustanovenia, ale aj jeho kontext a ciele sledované príslušnou právnou úpravou (rozsudok z 15. apríla 2021, *The North of England P & I Association*, C-786/19, EU:C:2021:276, bod 48 a citovaná judikatúra).
- 43 Treba však poznamenať, že pojem „uväznenie“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III nie je definovaný normotvorcom Únie a že toto ustanovenie neobsahuje žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti. Je preto potrebné uskutočniť autonómny a jednotný výkladu tohto pojmu.
- 44 Pokiaľ ide po prvé o znenie článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, treba na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie nemôže chápať ako jediný základ pre výklad tohto ustanovenia, prípadne sa nemôže považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami (rozsudok z 15. apríla 2021, *The North of England P & I Association*, C-786/19, EU:C:2021:276, bod 54 a citovaná judikatúra).
- 45 V prejednávanej veci sa v prevažnej väčšine jazykových verzií tohto ustanovenia používa pojem „uväznenie“ alebo súvisiaci a do značnej miery zameniteľný výraz „trest odňatia slobody“. To platí pre jazykové verzie, ako sú španielčina, čeština, dánčina, angličtina, francúzština, maltčina, holandčina, rumunčina, slovenčina a fínčina.
- 46 Naproti tomu v iných jazykových verziách, ktoré sú zjavne v menšine, ako napríklad v taliančine, portugálčine alebo švédčine, sa používajú širšie výrazy označujúce zadržanie, zaistenie alebo pozbavenie osobnej slobody bez toho, aby tieto výrazy naznačovali spojitost s „väzením“ alebo „trestom odňatia slobody“.
- 47 Pokiaľ ide o pojem „Inhaftierung“ použitý v nemeckej jazykovej verzii, rakúska vláda tvrdí, že v bežnom jazyku zahŕňa najmä „pozbavenie osobnej slobody“, a preto ho nemožno zúžiť na uväznenie nariadené súdom v rámci trestného konania, zatiaľ čo nemecká vláda zastáva názor, že tento pojem možno chápať v tomto užšom zmysle.
- 48 Aj pri doslovnom výklade článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III z bežného významu výrazu „uväznenie“ alebo „trest odňatia slobody“, ktorý, ako bolo uvedené v bode 45 tohto rozsudku, možno vyvodiť z prevažnej väčšiny jazykových verzií tohto ustanovenia, vyplýva, že ide v podstate o trest odňatia slobody uložený v rámci trestného konania z dôvodu spáchania trestného činu, z ktorého je dotknutá osoba uznaná za vinnú alebo je podozrivá.

- 49 Konkrétne tento pojem v bežnom význame označuje trest odňatia slobody, ktorý sa spravidla musí vykonať vo väzení a ktorý ukladá súd, keď v rámci trestného konania rozhodne, že osoba môže byť uznaná vinnou z trestného činu. Okrem toho sa tento pojem v súlade s jeho bežným významom vzťahuje aj na predbežné zadržanie osoby podozrivej zo spáchania trestného činu, ktoré sa v zásade nariaďuje súdnym rozhodnutím v trestnom konaní.
- 50 Vzhľadom na tento bežný význam nemožno nedobrovoľné umiestnenie osoby na psychiatrickom oddelení nemocnice schválené súdom z dôvodu, že trpí duševnou chorobou, v dôsledku ktorej je obzvlášť nebezpečná pre seba alebo pre spoločnosť, kvalifikovať ako „uväznenie“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III.
- 51 V tejto súvislosti je dôležité poznamenať, že nedobrovoľné umiestnenie podľa UbG sa uskutočňuje bez toho, aby bola dotknutá osoba odsúdená za trestný čin alebo podozrivá zo spáchania takéhoto trestného činu.
- 52 Takéto umiestnenie sa preto zásadne líši od psychiatrickej internácie nariadenej z dôvodu, že osoba spáchala trestný čin, za ktorý však nemôže byť trestnoprávne zodpovedná z dôvodu duševnej choroby, ktorou trpela v čase skutku, ktorý sa jej kladie za vinu.
- 53 Po druhé kontext, do ktorého je zasadený článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III a ciele sledované týmto nariadením nebránia výkladu, podľa ktorého pojem „uväznenie“ v zmysle tohto ustanovenia zahŕňa len pozbavenie osobnej slobody uložené rozhodnutím súdu v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý bol žiadateľ o azyl uznaný za vinného alebo zo spáchania ktorého je podozrivý.
- 54 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III výnimočne umožňuje predĺžiť túto lehotu šiestich mesiacov stanovenú v článku 29 ods. 1 a ods. 2 prvej vete tohto nariadenia, aby sa zohľadnila skutočnosť, že pre žiadajúci členský štát je z dôvodu uväznenia alebo úteku dotknutej osoby vecne nemožné, aby vykonal odovzdanie tejto osoby (rozsudok z 19. marca 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, bod 60).
- 55 Široký výklad pojmu „uväznenie“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, ktorý by zahŕňal všetky opatrenia pozbavenia osobnej slobody vrátane tých, ktoré nie sú uložené v rámci trestného konania za trestný čin, ktorý dotknutá osoba spáchala alebo zo spáchania ktorého je podozrivá, by nezohľadnil výnimočnú povahu takéhoto predĺženia, ako to zdôraznil Súdny dvor.
- 56 Článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III totiž vzhľadom na to, že stanovuje vo dvoch konkrétnych prípadoch výnimku zo všeobecného pravidla obsiahnutého v článku 29 ods. 1 a ods. 2 prvej vete tohto nariadenia sa má v súlade so zásadou zakotvenou v ustálenej judikatúre Súdneho dvora vykladať reštriktívne [pozri najmä rozsudok z 20. mája 2021, X (Cisternové vozidlá na LPG), C-120/19, EU:C:2021:398, bod 50].
- 57 Okrem toho je pravda, že v bodoch 61 a 62 rozsudku z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218), Súdny dvor odmietol výklad pojmu „útek“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, podľa ktorého sa vyžaduje preukázanie úmyslu dotknutej osoby vyhýbať sa príslušným vnútroštátnym orgánom, aby sa predišlo riziku, že tieto orgány budú mať prípadne značné ťažkosti alebo nebudú schopné zabezpečiť účinné fungovanie dublinského systému a dosiahnutie jeho cieľov.

- 58 Naproti tomu výklad pojmu „uväznenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ktorý sa obmedzuje na pozbavenie osobnej slobody uložené súdnymi rozhodnutiami v trestných konaniach s vylúčením iných druhov opatrení pozbavenia osobnej slobody, takéto riziko nepredstavuje.
- 59 Takýto výklad si totiž vyžaduje len jednoduché faktické overenie existencie súdneho rozhodnutia o pozbavení osobnej slobody prijatého v rámci trestného konania voči osobe, ktorá spáchala trestný čin alebo je podozrivá zo spáchania trestného činu.
- 60 Preskúmanie tejto povahy nepredstavuje žiadne osobitné praktické ťažkosti, ktoré by mohli brániť účinnému fungovaniu dublinského systému a dosiahnutiu jeho cieľov.
- 61 Tento výklad preto nie je v rozpore ani s cieľom rýchleho určenia zodpovedného členského štátu, ktorý sleduje v zmysle odôvodnení 4 a 5 nariadenia Dublin III (rozsudok z 19. marca 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, body 58 a 59).
- 62 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné na prvú otázku odpovedať tak, že článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „uväznenie“ uvedený v tomto ustanovení sa nevzťahuje na nedobrovoľné umiestnenie žiadateľa o azyl na psychiatrickom oddelení nemocnice schválené súdnym rozhodnutím z dôvodu, že táto osoba v dôsledku duševnej choroby predstavuje závažné nebezpečenstvo pre seba alebo pre spoločnosť.

O druhej otázke

- 63 Druhú otázku položil vnútroštátny súd pre prípad kladnej odpovede na prvú otázku. Z bodu 62 tohto rozsudku vyplýva, že odpoveď na prvú otázku je záporná. Na druhú otázku preto nie je potrebné odpovedať.

O trovách

- 64 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „uväznenie“ uvedený v tomto ustanovení sa nevzťahuje na nedobrovoľné umiestnenie žiadateľa o azyl na psychiatrickom oddelení nemocnice schválené súdnym rozhodnutím z dôvodu, že táto osoba v dôsledku duševnej choroby predstavuje závažné nebezpečenstvo pre seba alebo pre spoločnosť.

Podpisy